

FAZEKAS ZSUZSANNA

Hogyan nem lett október 23-a a rendszerváltás ünnepe?

1989. október 23-án Szűrös Mátyás ideiglenes államfő a parlamenti dolgozószobája erkélyén kikiáltotta a harmadik magyar köztársaságot. Az eseményt szimbolikusan az 1956-os forradalom kitörésének évfordulójára időzítették, a következő években azonban az október 23-i megemlékezések elsősorban 1956-ról, és nem az 1989-es fordulóponttól szóltak.

Előadásomban megvizsgálom, hogy mennyire dominálta az 1989 utáni október 23-i ünnepnapokat az 1956-ról szóló diskurzus, és mennyiben jelent meg ezeken a rendszerváltás emlékezete, az előadás központi kérdése pedig az, hogy mivel indokolható, hogy október 23-a az elmúlt harminc évben nem vált a rendszerváltás ünnepévé vagy emléknapjává, a megemlékezéseken hogyan lett mindössze lábjegyzet a köztársaság kikiáltása és a rendszerváltás.

A kérdésre adott válaszhoz megvizsgálom, hogy mennyiben illeszkedne október 23-a a rendszerváltás lehetséges ünnepeként a Gabriella Elgenius szociológus sikeres ünnepekkel kapcsolatban felállított kritériumrendszeréhez, és hogy a gesztusok, szimbólumok, üzenetek szintjén mi indokolhatta, hogy az 1989-es fordulópontra ünnep nélkül maradt.

Érinteném azt is, hogy milyen más napok (például június 16-a, a Nagy Imre-újratemetés napja) merülhettek volna még fel a rendszerváltás ünnepeként, és hogyan nem vált ezekből sem igazi ünnep, üresen hagyva az emlékezés terét a későbbi szabad értelmezéseknek.